

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**DN. DVRANDI|| à Sancto Portiano, in Senten=||tias
Theologicas Petri Lombardi|| Commentariorum libri||
quatuor.||**

Durandus <de Sancto Porciano>

Antverpiæ, 1567

Quæstio tertia. Vtrum omnipotentia possit communicari creaturæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72607](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72607)

ergo omne corpus naturale necessario habet determinatam quantitatem, impossibile est ergo quod habeat infinitam. Idem probatur secundum de corpore mathe. quia in corpore mathematico sunt idem penitus quantitas, & essentia, si ergo corpus mathematicum esset infinitum secundum quantitatem, sequeretur quod esset infinitum secundum essentiam. Hoc autem est impossibile, quia nihil potest esse rationale præter Deum, quare &c. Item impossibile est esse corpus mathematicum absque figura, quia figura forma est quantitatis, sed omne figuratum necessario est finitum, quia figura est quæ termino, vel terminus clauditur, ergo omne quantum necessario est finitum.

23. Quicquid sit de conclusione, rationes tamē istæ non volent, quod enim primò dicitur, quod determinata forma necessario requirit determinatam accidentem, distinguendum est de determinatione, est enim quædam determinatio ad certum genus & ad speciem, & hanc determinationem in accidentibus requirit omnis forma naturalis, forma enim coram requirit nigredinem, & forma cygni albedinem, & hoc modo quantitas etiā infinita est accidentem determinatam ad certum genus, & ad certam speciem. Alia est determinatio intra genus & speciem quæ attenditur secundum intellum & remissionem in qualitatibus, vel secundum extensionem in quantitatibus, & hoc modo calor si esset infinite intensus non esset determinatus, & quantitas si esset infinite extensa non esset determinata, & talis indeterminatione forte non est possibilis in qualitatibus propter rationem quæ tacta fuit sup. di. 17. quæst. 9. in illa questione, vtrum charitas possit augeri in infinitum, imò quælibet qualitas determinata est ad supremum & infimum gradum intentionis & remissionis sibi possibile, propter quod omnis qualitas in quacunque re sit, habet hanc determinationem, sed quantitas non habet talem determinationem, neque in maius, neque in minus, ut ibidem dictum fuit, nec eam requirit omnis forma naturalis (maximè forma corporis simplicis & homogenei, ut forma aeris) non enim videtur requirere tantam quantitatem determinatam quin possit indifferenter esse sub quantacunque, etiam si esset infinita, nec video repugnantiam aliquam ex parte talis forme.

24. Secunda etiam ratio non valet, quia infinitas essentia quæ includit perfectiones omnium generum repugnat creaturæ, & conuenit soli Deo, & hanc infinitatem essentia non haberet quantitas infinita, sed solum haberet infinitatem extensionis intra genus suum, quæ non est infinitas essentia quæ soli Deo attribuitur, & ab omni creatura negatur, propter quod itur in equiuoco de infinitate essentia intra genus & extra.

25. Tertia ratio minus valet, quia figura non est forma essentialis & intrinseca quantitatis. Alioquin quantitas esset composita ex aliquo tanquam materia, & ex figura tanquam forma, sed est forma accidentalis & extrinseca, pertinet enim ad aliud genus, scilicet ad genus qualitatis, quælibet autem res potest priuari omni tali forma saltem virtute diuina.

26. Aliter potest probari eadem conclusio sic, in omni natura habente gradus, supremum & infimum sibi inuicem correspondent, ita quod si esset possibile dare unum & reliquum, si non, non, sed in quantitate non est possibile dare infimum vel minimum quo non possit minus dari, ergo in ea non est possibile dare supremum vel maximum, quo non possit maius dari, sed si esset possibile quod quantum esset actu infinitum non posset dari maius in illo, ergo &c.

27. Et si dicatur quod in numeris est dare infimum, scilicet, dualitatem, & non supremum, & ita non videtur quod hæc ad inuicem sibi respondeant. Dicendum quod non valet, primò, quia numerus secundum se non est aliqua natura, ut dictum fuit prius, dist. 27. Nos autem agimus de natura rei in se habente gradus. Secundò quia dato quod numerus esset secundum se aliqua natura, tamen gradus in numeris non attenduntur secundum eandem naturam specificam, sed secundum diuersas. Nos autem loquimur de gradibus in eadem natura specifica: propter quod instantia non est ad propositum. Prima tamen responsio melior est.

28. AD PRIMAM rationem in oppositum dicendum, quod sub qualibet specie figurarum diuisim accepta potest Deus producere aliquod indiuiduum, sed sub omnibus speciebus coniunctim acceptis non, quia species figurarum pro-

cedit sicut species numerorum, ut trigonum, tetragonum, & sic de aliis: species autem numerorum non possunt simul omnes accipi, cum causentur ex diuisione continui quæ procedit in infinitum successiuè & in potentia tantum.

29. Ad aliud dicendum, quod rationi quantitatis non repugnat finitum, & infinitum appositione, & diuisione successiuè, & in potentia modo quo determinat Philof. 3. Phyl. sed infinitum actu repugnat, non quantitati, sed cuiuslibet entitati creatæ, propter quod nullo modo est producibile.

30. RATIONES ante oppositum concedantur ratione conclusionis.

31. Secunda tamen ratio que videtur probare quod non possit esse aliquod corpus infinitum secundum magnitudinem non concludit. Minor enim est falsa, infinitum enim secundum magnitudinem non æquatur Deo secundum virtutem, tum quia in magnitudine infinita non oportet esse virtutem infinitam intentione, sed solum extensione, & hoc solum quantum ad illas formas quæ extenduntur extensione subiecti, quæuis Arist. insufficienter sentiat contrariè, 3. phyl. tum etiam quia si esset infinita intentione hoc esset intra certum genus & non secundum perfectionem omnis generis, propter quod non æquatur perfectioni diuine.

QVÆSTIO TERTIA.

Vtrum omnipotentia possit communicari creaturæ.

Deinde queritur, vtrum omnipotentia possit comunicari creaturæ. Et videtur quod sic, quia ad plura se extendit scientia quam potentia (Deus enim aliqua scit quæ non potest, puta mala) sed omnis scientia potest comunicari creaturæ. Et videtur fuisse comunicata animæ Christi, ergo & omnipotentia potest comunicari.

2. IN CONTRARIAM arguitur quasi ex simili, quia animæ Christi comunicatum fuit quicquid ei potuit comunicari, sed omnipotentia non fuit ei comunicata, ut dicitur, 3. lib. ergo omnipotentia non est comunicabilis creaturæ.

3. RESPONSIO. Absolutè dicendum est quod omnipotentia non potest creaturæ comunicari, quod patet primò, quia virtus que innitur alteri, & ab ea dependet non potest habere rationem omnipotentia, in hoc enim quod innitur alteri potentia, & ab ea dependet deficit ab omnipotentia: omnipotentia enim non est quæ deficere potest, quod autem alteri innitur, & ab eo dependet, deficere potest per subtractionem influentia eius. Omnis autem virtus comunicabilis creaturæ innitur alteri virtuti saltem diuina, & ab ea dependet: ergo non potest habere rationem omnipotentia. Secundò patet idem sic, omnipotentia se extendit ad producendum omne possibile, sed nulla virtus creaturæ potest se extendere ad producendum omne possibile, Alioquin cum omnis creatura sit de numero possibilem (solus enim deus est necesse esse) sequeretur quod creatura posset super se ipsam in producendo se, quod est impossibile, ut dicitur, 1. de trin. quare, &c.

4. AD ARGUMENTVM in oppositum dicendum quod minor est falsa, scientia enim animæ Christi non æquiparatur scientia dei, nec quo ad simplicitatem sciendi, nec quo ad multitudinem scitorum (saltem illorum quæ pertinent ad scientiam simplicis intelligentia) dato etiā quod omnis scientia quo ad numerum scitorum esset comunicabilis, non tamen omnipotentia, quia scientia habetur per solam presentiam scibilis ad scientem (siue secundum se, siue secundum aliquid ipsum representans) nullum autem inconueniens est, si intellectui beato videnti diuinam essentiam represententur in ea omnia creata, & creabilia, & ideo non omnino videtur impossibile quin intellectus creatus habeat scientiam omnium, sed potentia dicit excessum super possibile, & omnipotentia super omne possibile, & ideo nihil possibile (qualis est omnis creatura) potest habere omnipotentiam; Alioquin excederet seipsum.

QVÆSTIO QVARTA.

Vtrum Deus agat ex necessitate natura.

Tho. 1. q. 19. art. 3.

Consequenter queritur de modo actionis diuina. Et primò, vtrum Deus agat ex necessitate natura. Et videtur quod sic, quia illud quod in agendo sic est determinatum quod non potest non agere, videtur agere ex necessitate natura, quia potestates rationales sunt ad opposita.

P a sita.

Confer etiam ad quæ dictum est 3. d. 14. q. 3. 4. 5. 6. d. dist. 48.